

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ : “มุสาวาท”

มุสาวาท เป็นคำภาษาบาลี อ่านออกเสียงตามภาษาบาลีว่า มุ-สา-วา-ทะ อ่านตามภาษาไทยว่า มุ-สา-वाद มาจากคำว่า มุสา (เท็จ, ไม่จริง) + วาท (การพูด) รวมกันเป็น มุสาวาท แปลว่า การกล่าวเท็จ หรือ การพูดเท็จ ซึ่งเป็นการพูดให้คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง บุคคลผู้กล่าวให้คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ชื่อว่า เป็นคนพูดเท็จ ดังข้อความจากพระสูตรตันตปิฎก ขุททกนิกาย มหานิทเทส ว่า

“บุคคลบางคนในโลกนี้ อยู่ในสภาก็ดี อยู่ในที่ประชุมก็ดี อยู่ท่ามกลางญาติก็ดี อยู่ท่ามกลางสมาคมก็ดี อยู่ท่ามกลางราชสกุลก็ดี ถูกเขานำไปถามเป็นพยานว่า มาเถิดบุรุษผู้เจริญ ท่านรู้สิ่งใดก็จงบอกสิ่งนั้น บุคคลนั้นเมื่อไม่รู้ก็บอกว่ารู้อย่างไร เมื่อรู้อีกก็บอกว่าไม่รู้บ้าง เมื่อไม่เห็นก็บอกว่าเห็นบ้าง เมื่อเห็นก็บอกว่าไม่เห็นบ้าง ย่อมกล่าวเท็จทั้งที่รู้ เพราะเหตุแห่งตนบ้าง เพราะเหตุแห่งผู้อื่นบ้าง เพราะเห็นแก่อำภิส เล็กน้อยบ้าง ด้วยประการดังนี้ นี้เรียกว่า ความเป็นผู้พูดเท็จ”

และ อีกข้อความหนึ่งแสดงให้เห็นถึงลักษณะของการเป็นคนพูดเท็จ ได้อย่างชัดเจน คือ

“บรรดาคำพูด ๑๐ คำ คำสุดท้ายแม้สักคำหนึ่ง ย่อมไม่มีแก่ผู้ใด บุคคลผู้เห็นปานนี้ ชื่อว่า ผู้มักพูดเท็จ”

(จาก ธรรมปทัฏฐกถา อรรถกถา ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท)

มุสาวาท หมายถึง การพูดคำที่ไม่จริงด้วยเจตนาที่จะให้ผู้อื่นรู้ในสิ่งไม่จริง หรือที่เข้าใจกันง่าย ๆ คือ การพูดเท็จ, มุสาวาท เป็นวจีทุจริต เป็นอกุศลกรรมบถ ผิดศีล ๕ ด้วย เมื่อสำเร็จเป็นอกุศลกรรมบถ ที่ครบองค์แล้ว ย่อมทำให้ผลที่ไม่ดีเกิดขึ้น กล่าวคือ ผลอย่างหนักทำให้ไปเกิดในอบายภูมิ ได้รับความทุกข์ทรมานมากมายแสนสาหัส ถ้าเป็นผลอย่างเบา เมื่อได้เกิดมาเป็นมนุษย์ ย่อมทำให้ได้รับคำพูดที่ไม่จริงจากผู้อื่น

จะเห็นได้ว่า ในชีวิตประจำวัน มุสาวาท ได้ทำลายประโยชน์ของผู้อื่นมากมายทีเดียว ตามความเป็นจริงแล้ว คำจริง หรือ ความจริง พูดได้ง่ายกว่าคำเท็จ แต่บุคคลผู้สะสมมาที่จะไม่พูดความจริง พูดแต่คำเท็จ คนพูดเท็จอย่างนี้จึงน่ากลัวมาก เพราะเขาสามารถทำความชั่วได้ทุกอย่าง บุคคลผู้มักพูดเท็จนั้นไม่มีที่จะไม่ทำอกุศลกรรมอย่างอื่น เพราะทั้งๆ ที่การพูดเท็จนั้นไม่มีประโยชน์อะไรเลย เขายังพูดได้ จึงไม่ต้องคิดถึงอกุศลกรรมอย่างอื่นที่เขาจะยับยั้งไม่ทำ

ธรรมดาของปุถุชน มักไหลไปตามอำนาจของกิเลส เมื่อมีเหตุปัจจัย ย่อมล่องลอย ทำอกุศลกรรมประการต่างๆ ได้ ทุกคนจึงควรเตือนตนว่าจะประมาทกำลังของกิเลสไม่ได้เลย เพื่อจะได้ไม่ประมาทในชีวิตโดยประการทั้งปวง ดังนั้น อกุศลแม้เล็กน้อยก็พึงเห็นว่าเป็นโทษเป็นภัย ควรที่จะมีความระมัดระวัง มีความเกรงกลัวต่ออกุศล และถอยกลับจากอกุศลให้เร็วที่สุด แม้แต่มุสาวาทก็เช่นเดียวกัน ถึงแม้ว่าจะไม่เป็นไปเพื่อทำลายประโยชน์ของผู้อื่น ก็ไม่ควรทำ และถ้าถึงขั้นทำลายหรือหักรานประโยชน์ของผู้อื่นแล้ว ยิ่งไม่ควรทำเป็นอย่างยิ่ง เพราะไม่คุ้มเลย กับการกระทำอกุศลกรรม อกุศลกรรมที่ตนเองกระทำ ย่อมให้ผลเป็นทุกข์แก่ตนเองโดยส่วนเดียวเท่านั้น.

[ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร . ๐๘๕- ๖๒๑๗๑๐๖]